

РЕЦЕНЗІЇ, ОГЛЯДИ

Адам Мальдзіс

ДРУЗИ НАШОЇ КУЛЬТУРИ

(Рец. на: Мицик Ю. А. Albaruthenica : Студії з історії Білорусі / Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського НАН України. – К. : [б. в.], 2009. – 361 с.)

Спочатку мені, очевидно, треба нагадати читачам основну інформацію про багатогранну особу протоієрея Української Православної Церкви Юрія Мицика. Він є доктором історичних наук, професором, заслуженим діячем науки і техніки України. Працює професором кафедри історії Національного університету «Києво-Могилянська Академія» і одночасно завідує відділом пам'яток княжої та козацької доби Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України. Як дослідник він, переважно, займається історією свого і сусідніх народів часів козацьких війн, історією Української Православної Церкви, а також краєзнавством.

Юрій Мицик є автором понад 1500 наукових праць. Деякі з них друкувалися в білоруській пресі, насамперед у газеті «Голас Радзімы». Так, його ґрунтовна стаття «Білорус-киянин на Святій Землі» (про інока Варсонофія) була опублікована 28 серпня 2001 р., а біографічний нарис «Білорус – московський патріарх XVII ст.» (про Йоасафа II, що був родом із Орші) – 5 червня 2002 р. Таким чином, о. Юрій Мицик є нашим давнім читачем і автором.

Тим приємніше мені було отримати з Києва бандероль, а в ній книгу: о. Юрій Мицик. «Albaruthenica: Дослідження з історії Білорусі» (Київ, 2009). У цієї книги три видавці: Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України, Національний університет «Києво-Могилянська Академія» і, що для нас найбільш суттєво, недавно створений Український центр досліджень історії Білорусі. Розпочинається збірник вищезгаданою статтею «Білорус-киянин на Святій Землі», потім йде стаття «Битва під Оршею 1514 року» і так далі за хронологією.

Що ж увійшло до української Albaruthenic'и («Білорусіки»)? Насамперед численні знахідки самого о. Юрія, зроблені переважно в архівах Польщі – у фондах Радзивилів, Тишкевічів, Хребтовичів та інших білоруських магнатів. Особливий інтерес викликають невідомі раніше листи

© Адам Мальдзіс, 2011

до письменників мемуариста з Ляхович Федора Євлашевського, нові документи, пов'язані з Речицею і битвою під Лоевом, уривки з «Табірною щоденника» Януша Радзивила, документи Віленського та Мінського православних братств тощо. Завдяки книзі о. Юрія стара білоруська література поповнилася невідомими раніше історико-літературними творами: Віршованою хронікою, де йдеться і про битву на річці Бася, Віленським літописом 1631 р., замітками білоруського шляхтича першої половини XVII ст., цікавими варіантами лірницької пісні «Трахану я, трахану пра Ярому, пра Хаму...». Є у автора і щось на кшталт популярних колись збірників «Всякої всячини», різноманітних і цікавих для читачів історій самих різних категорій.

Будемо сподіватися, що перший випуск української Albaruthenic'и стане початком цілої серії видань.

УДК 930.253(044)(477)“1908/1921”

Марія Дмитрієнко, Ярослава Іщенко

ДІАЛОГ ЧЕРЕЗ ЛИСТУВАННЯ: ЗНАЧЕННЯ ЕПІСТОЛЯРІЮ ЯК ІСТОРИЧНОГО ДЖЕРЕЛА

В огляді-рецензії проаналізовано три опубліковані в 2010 р. збірники взаємного листування між Є. Х. Чикаленком, В. К. Винниченком і С. О. Єфремовим у першій третині XX ст. та визначено їх наукову цінність і археографічний рівень.

Ключові слова: Є. Х. Чикаленко, В. К. Винниченко, С. О. Єфремов, листування, перша третина XX ст., збірник.

В обзоре-рецензии проанализированы три опубликованные в 2010 р. сборника взаимной переписки между Е. Х. Чикаленко, В. К. Винниченко и С. А. Ефремовым в первой трети XX в. и определено их научную ценность и археографический уровень.

Ключевые слова: Е. Х. Чикаленко, В. К. Винниченко, С. А. Ефремов, переписка, первая треть XX в., сборник.

In the review are analysed three published in 2010 collection of mutual correspondence between E. X. Chikalenko, V. K. Vinnichenko and S. O. Efremov in first third of XX century and their scientific and archeographic level is defined.

Key words: E. X. Chikalenko, V. K. Vinnichenko, S. O. Efremov, correspondence, first third of XX century, collection.

Значення археографічних видань документів, що тривалий час перебували у різних архівосховищах і були практично недоступними для істориків, надзвичайно велике. Покликання сучасних археографів – комплексно опрацьовувати джерела, щоб тисячі історичних пам'яток, ще досі не оприлюднених, було запроваджено в науковий обіг і, разом з тим, надано змогу дослідникам поглянути на події, явища, історичні факти діячів об'єктивно, неупереджено, з висоти рівня досягнутого розвитку історичної науки. Саме тут не обійтися без численних документальних

© Марія Дмитрієнко, Ярослава Іщенко, 2011